

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

LV. Sitne virtus arte praestantior & melior?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

LV.

Sine virtus arte præstantior & melior?

Affirm. cum Aristotele in Ethicis.

ET si virtus & ars in eo conveniunt, quòd utraque mentem exornat & perficit: virtutem tamè esse meliorem arte probatur comparatione efficientium, effectorum, subjectorum, adjunctorum. Nam ad artes sufficit cognitio. Sed ad virtutem magis delectus & constantia, quàm notitia requiritur. Virtus reddit animum meliorem seu honestiorem, non ars. Per multi enim sunt viri mali, imò perditissimi, qui artes callent. Virtus verò in malis hominibus locum habere nequit. Artes materiam virtuti præparant, ut hujus ancillæ. Nam sutor facit vestes, quibus prudenter utamur. Cocus cibos cõdit, quibus temperanter utamur. Virtutibus nemo potest malè uti. At artibus possumus abuti pessimè. Sæpè sunt viri mali dicendi periti, qui linguam venalè habent, ut meretriculæ pudicitiam. Indignior igitur & inferior ars virtute morali. Verùm Objec. dubium non leve & exiguum hìc oritur. Prudentia virtutum moralium est rector & moderatrix. Prudentia autem in notitia consistit. Quomodo igitur tam parum potest tribuere notitiæ, quoad virtutes morales, Aristote- Solut. les? Respondit P. Martyr, Aristotelem loqui tantùm de simplici & pura notitia, quæ contemplans

semplans est, & velle, parum facere ad virtutes Ethicas, si quis perceperit Ethicæ quandā theoriam: prudentiam verò notitiam quidem comprehendere non simplicem, sed talem, quæ ab appetitu pendeat, tum superiore, tum inferiori: quod non solum ad prudentiā pertineat consultare de destinatis ad finem, sed & consultatione conclusa imperare efficaciter, ut hoc vel illud fiat. Id quod non potest fieri sine voluntate, quæ quidem ad id non adduceretur, nisi appetitus inferior utcumque domitus & coercitus esset.

LVI.

Virtus laudeturne propter se, an propter actiones?

ARISTOTELES sic ostendit virtutem esse potius ex honorabilibus (μνησίων τῶν τιμίων) quàm ex laudabilibus (ἢ τῶν ἐπαινετῶν:) laudantur ea, quæ aliò referuntur. Felicitas aliò non refertur. Non igitur laudabilis felicitas. Propositionem probat sic: Laudatur vir bonus, & virtus ipsa, non propter se, sed propter actiones. At idem Aristot. in Rhet. lib. 1. cap. 9. contrà scribit: Actiones propter virtutes laudari, quoniam facta signa sunt habitus, Quin imò ait, laudamus virum bonum, qui nihil agit, cum virtute præditum credimus. Si igitur actiones non sunt laudabiles propter se, sed quia testificantur virtutem, quæ